

85. Drøftelse af tids- og procesplan ift. etablering af madordning i de kommunale dagtilbud

00.30.04-Ø00-58-21

Lovgrundlag

Dagtilbudsloven

Sagsfremstilling

Uddannelsesudvalget besluttede den 6. september 2021 at arbejde videre med afdækning af muligheder for udviklingen af kvaliteten og variationen af madordninger i de kommunale dagtilbud i Frederikssund Kommune. Udvalget ønskede i den forbindelse en tids- og procesplan - inklusiv en plan for dialog med forældrebestyrelserne, en vurdering af eventuelt afledte konsekvenser i forhold til indretning af køkkener, økonomi mv.

Udvalget har ønsket arbejdet afsluttet således, at eventuelle ændringer kan tages med i næste forældreafstemning om madordning i børnehuse (efterår 2022).

Nuværende tilbud i Frederikssund Kommune

I Frederikssund Kommune tilbydes madordning i daginstitutionerne *ikke* som en del af dagtilbudsydelsen. Det betyder, at der som udgangspunkt ikke er madordning i kommunens daginstitutioner. I stedet tilbydes en 100 % forældrefinansieret løsning i form af en tilvalgs- og tilkøbsløsning, hvor forældrene i de enkelte børnehuse kan beslutte, om man ønsker at tilvælge den madordning, som Frederikssund Kommune tilbyder. Frederikssund Kommune tilbyder en kold frokostordning leveret af det fælleskommunale køkken Mad til Hver Dag, som har til huse i Hillerød. Ét børnehus har valgt denne løsning.

Daginstitutioner er ideelle arenaer for arbejdet med at fremme sunde kostvaner blandt de yngste børn, og undersøgelser og forskning peger da også på, at et fælles sundt måltid mad i daginstitutionen har flere positive effekter på børnenes sundhed og generelle trivsel og udvikling. Uanset om der tilbydes en kommunal madordning som en del af dagtilbudsydelsen, om forældrene vælger en tilkøbsløsning eller børnene spiser deres egne medbragte madpakker, er det afgørende at der er fokus på, at børnene får sund og nærende mad, der lever op til myndighedernes anbefalinger, samt at der arbejdes pædagogisk med den gode spisesituation i kommunens børnehuse.

Økonomi i forskellige modeller ifm. etablering af madordning

I det følgende afsnit præsenteres forskellige mulige modeller, hvis man ønsker at etablere madordninger som en del af dagtilbudsydelsen i kommunens børnehuse.

Udgifterne til at etablere madordning varierer alt efter, hvilken model der vælges. Uanset løsning kræver det en grad af ombygning i de enkelte børnehuse. For at få en ide om hvad de bygningsmæssige forberedelser til at etablere madordning kan koste, afhængig af hvilken model der vælges, fremlægges nedenfor en række relevante nøgletal:

- Den fulde løsning, hvor der sker en udbygning af institutionen med nyt køkken, med i gennemsnit 40 m² tilbygning, koster ca. 1,4 mio. kr. pr. institution.
- Nye hvidevarer i eksisterende køkken ca. 80.000 kr. pr. institution.
- Hygiejnisk indretning, stålborde mv. 120.000 kr. pr. institution.
- Mindre renoveringer, nedtagning af eksisterende inventar, udskiftning og opsætning af andet ca. 150.000 kr. pr. institution.

Sammenlagt estimeres en løsning, hvor alle børnehuse udbygges med fuldt produktionskøkken at beløbe sig til koste ca. 48 mio. kr., mens en mindre løsning hvor der alene investeres i hvidevarer og inventar, men ikke foretages ombygninger/renovationer estimeret vil koste 10-15 mio. kr. for alle børnehuse. Indenfor dette vil beløbet kunne reduceres yderligere, hvis der differentieres mellem børnehuse.

Spørgsmål til drøftelse

Der er behov for, at der politisk markeres tydelige pejlemærker for ønsket i forhold til fremtidige madordninger, således at der er mulighed for at snævre projektet ind og foretage de relevante undersøgelser. Opvækststudvalget bedes derfor drøfte nedenstående spørgsmål og på baggrund heraf give administrationen en pejling i forhold til, hvilken størrelse og type projekt der politisk er ønske om, at der arbejdes videre med at afdække og beskrive.

Det har eksempelvis betydning for køkkenets udformning, om maden laves helt fra bunden, eller om der er tale om forarbejdet mad, der skal håndteres i mindre grad, ligesom antallet af portioner afgør behovet for opbevaringsplads og størrelsen på hvidevarer.

Hertil er det et opmærksomhedspunkt, at såfremt der er ønske om, at maden er produceret klimavenligt og bæredygtigt, så er det ikke tilstrækkeligt, at den er økologisk. I det tilfælde er der også krav om, at der reduceres markant i forbruget af kød, og madspild reduceres lokalt - eksempelvis ved at anvende restprodukter fra madproduktionen af ét måltid i andre retter.

Følgende spørgsmål er relevante i udvalgets drøftelse:

- Er der ønske om en kommunalt finansieret madordning?
- Skal madordningen gælde både vuggestue og børnehave?
- Såfremt børnehavebørn skal tilbydes mad; skal der tilbydes forskellige løsninger for de to aldersgrupper? Eksempelvis mad der tilberedes i institutionen for vuggestuebørn og mad udefra til børnehavebørn?
- Kan der differentieres institutionerne i mellem? Således at de institutioner, som har køkkenfaciliteter tilbyder andre madordninger end de institutioner som ikke har køkkenfaciliteter?
- Kan der arbejdes med forslag til en indfasning over en kortere og/eller en længere årrække?
- Skal madordningen kun omfatte frokost eller skal ordningen også indeholde formiddagsmad og eftermiddagsmad?
- Hvor stor andel af økologi skal maden være? (Bronze 30-60 %, Sølv 60-90 % og Guld 90-100 %)
- Skal madordningen være klimavenlig og bæredygtig?
- Skal der være et kødløst tilbud? Eller en kødfri dag for alle børn?

Proces

På baggrund af den politisk pejling, udarbejdes et forslag til oplæg til Opvækststudvalgets møde i februar. Det reviderede oplæg drøftes på dialogmødet mellem Opvækststudvalget og områdebestyrelserne i marts, hvor madordning er på dagsorden.

Derefter vedtages de endelige principper på Opvækststudvalgets møde i april 2022.

På baggrund af principperne beregnes økonomien, således at det kan indgå som anlægsønske til budget 2023.

Bilaget indeholder forslag til procesplan med en treårige indfasning. Dette er blot et eksempel på hvordan en implementeringsplan kan se ud, hvis madordning besluttet. Ved en beslutning vil administrationen udarbejde et bud på en egentlig indfasningsplan.

Økonomi

Center for Økonomi bemærker, at der ikke er afsat midler til eventuelle ændringer, og afhængig af, hvad der beslutes, kan det således medføre økonomiske konsekvenser på både anlæg og drift.

Indstilling

Centerchefen for Børn og Skole indstiller til Opvækstudvalget, at:

1. Udvalget drøfter sagen.
2. Udvalget giver administrationen pejlemærker til den videre undersøgelse af sagen med henblik på oplæg til udvalgets møde i februar 2022.

Beslutning

Indstillingspunkt 1: Drøftet.

Indstillingspunkt 2: Opvækstudvalget foreslår, at der i 2022 arbejdes videre med at belyse forskellige madordningers muligheder og udfordringer. Herunder blandt andet mulige leverandører inkl. Mad Til Hver Dag, forældrebetalingens størrelse, madens kvalitet og graden af økologi, afledt kommunal økonomi til både anlæg og drift, mulig indfasning over tid m.v. Udvalget ser fortsat for sig, at der er tale om valgmuligheder i de enkelte børnehuse.

Bilag

- [Bilag 1 Udkast til tidsplan](#)

